

Van Lokaal tot kerk (deel 1)

Door E. Boeve

Wanneer men zo'n 60 jaar geleden over de Bovenheigraaf van Oldebroek naar Wezep reed, dan zag men aan de linkerzijde van de weg, op de hoek met de Looweg, een klein kerkje staan.

Op de voorgevel staat "Maranatha". Even verder rechts staat de "Looschool".

Het leek erop alsof deze twee gebouwen in het landschap waren verdwaald, zo eenzaam ze er stonden. Later is er in die omgeving wel wat bebouwing bijgekomen, maar het is nooit een echt centrum geworden. Toch was het een bewuste keuze deze gebouwen daar te plaatsen.

Voor de bevolking van de buurtschappen 't Loo, Stuivezand, Vreeweg, Vierschoten, de Lapstreek en de Hogenbrink, was de afstand naar het dorp Oldebroek toch wel groot; vooral als men bedenkt dat er toen praktisch geen fietsen waren en men te voet moest gaan, om ergens te komen.

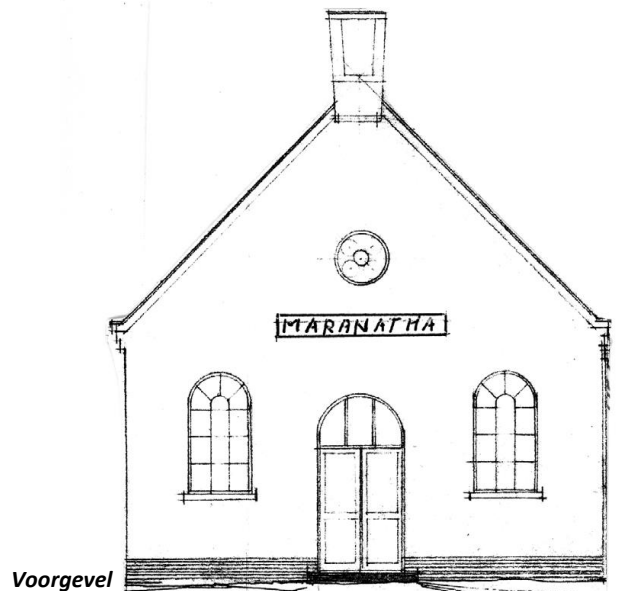
Hoe het begon

In een vergadering van de kerkenraad van de Nederlands Hervormde Gemeente van Oldebroek van 23 oktober 1917, onder leiding van G.H. Beekenkamp, wordt naar aanleiding van huisbezoeken in 't Loo en omgeving geconstateerd, dat het kerkbezoek van de mensen uit die omgeving heel gering is. Eén van de oorzaken is wellicht de toen heersende armoede bij die bevolkingsgroep. Ter illustratie: bij een kerkbezoek in het dorp diende men toch schoenen aan te hebben en de vrouwen een muts of hoed te dragen. Bij de meeste mensen ontbraken de middelen daartoe. In de discussie komt naar voren dat het gewenst, ja zelfs noodzakelijk is, om een Evangelisatiegebouw te bouwen, zodat afstand, het dragen van klompen, het niet dragen van muts of hoed, geen probleem is voor kerkbezoek. Door laagdrempeligheid wilde men oud en jong te winnen voor het Koninkrijk van God. Met algemene stemmen wordt besloten, dat de kerkenraad dit plan ter hand zal nemen. Als eerste wordt er gezocht naar een locatie, dat een middelpunt kan zijn voor de omliggende buurtschappen. Aan ds. Beekenkamp – die waarschijnlijk al enig voorwerk heeft verricht – is gratis een stuk grond ter bebouwing aangeboden.

Staande de vergadering wordt een commissie gevormd, die de plannen nader moet uitwerken. Dit zijn ds. Beekenkamp, de ouderling B. van de Werfhorst en M.J. Goldschmidt en de diaken D. van 't Veen en J. Bos. Als het gebouw klaar is, dan zal dit met de inventaris aan de kerkvoogdij worden overgedragen.

Voortgang met de bouw

De commissie die met de plannen is belast, werkt snel. In de vergadering van 11 dec. 1917, legt een Delfts architect, een tekening en bestek op tafel. De kerkvoogdij wil op Kerkenerf van G. Visch, een stuk grond in erfpacht afstaan en jaarlijks fl 200 bijdragen voor de aflossing van de aangegane geldlenig. In de Elburger Courant van 26 januari 1918, wordt vermeld dat er een gift is binnen gekomen van fl 1000 voor de bouw. Later worden er in de krant nog giften vermeld van drie keer fl 50 en een keer fl 800 van een dankbaar echtpaar. In de vergadering van de kerkenraad van 21 januari 1918, wordt besloten om tot

aanbesteding over te gaan en de ambtslieden van de gemeente worden uitgenodigd. Voor de financiering zullen aandelen worden gedrukt van fl 100.

Als opzichter voor de bouw wordt L. Nagelhout Gzn. benoemd. Op 6 februari 1918 vindt de aanbesteding plaats. De begroting van de architect voor de bouw was fl 6509. Er zijn twee inschrijvers: G. Nagelhout Hzn met fl 6650 en G.J. Morren met fl 6442. De laatste krijgt de opdracht onder borgstelling van G.W. Reurink en L. Nagelhout Hzn. Omdat Nagelhout borg staat voor Morren, wordt hij van het opzichtersschap ontheven.

De kerkenraad besluit om dit zelf maar te doen. De oplevering van het gebouw is vastgesteld op 1 juni 1918. De kerkenraad besluit om het lokaaltje waar de Zondagschool in wordt gehouden -en dat eigendom is van de diaconie- af te breken en de vrijkomende, geschikte materialen voor de bouw te gebruiken. De diaconie gaat hiermee akkoord, mits zij dan een aandeel van fl 100 krijgt. Dit kleine lokaaltje heeft ergens aan of bij de Vreeweg gestaan. Als het Evangelisatielokaal klaar is, kan daar de Zondagschool worden gehouden.

Aan de leden van de kerkenraad die over paard en wagen beschikken, wordt gevraagd, om de aannemer te helpen bij het vervoer van steen en andere materialen. De bouw verloopt voorspoedig en ds. Beekenkamp krijgt de eer van de eerste steenlegging.

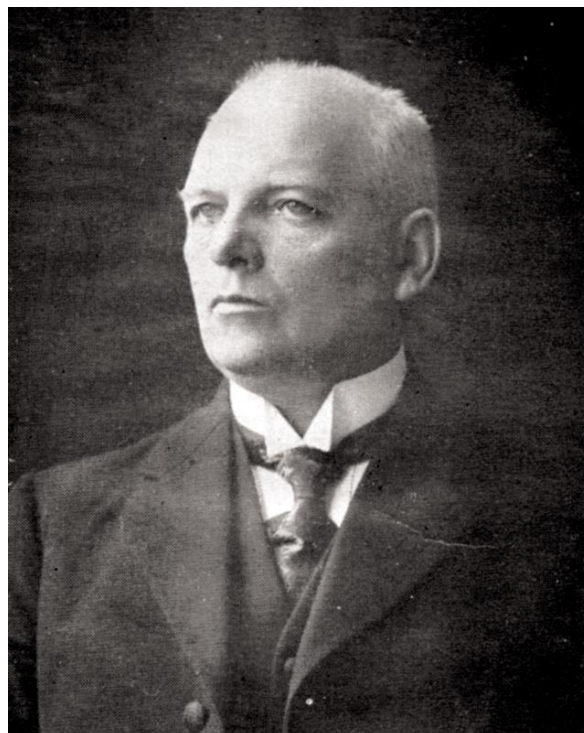
Ook het plaatsen van de aandelen verloopt goed. Op 16 juli 1918, wordt meegedeeld, dat er 65 aandelen à fl 100 zijn geplaatst. In de notulen wordt precies aangegeven wie aandelen heeft genomen en hoeveel men heeft genomen. Als voorbeeld kan de familie Baron van Sytzama worden genoemd.

Inrichting

Het kerkzaaltje heeft een afmeting van 13.8m x 8.2m en zal plaats bieden aan ca. 160 personen. Aan de achterzijde is een nette ontvangstruimte (consistorie) gecreëerd, een ruimte voor de Zondagschool en een halletje. Door de kerkenraad zijn 86 stoelen gekocht en aan de kerkvoogdij wordt gevraagd om een aantal banken uit lokaal 2 van het catechisatiegebouw in het dorp beschikbaar te stellen. De 86 stoelen worden in het midden opgesteld en aan de twee zijmuren, een rij korte banken. Het podium met lessenaar wordt voor in de hoek geplaatst, met daarnaast het orgel. Het orgel is van Amerikaanse makelij, heeft 6 spels (registers) en is gekocht voor fl 494, waarschijnlijk bij de fa. Schreurs in Elburg. Hiervoor was al een gift van fl 300 binnen gekomen. Besloten wordt om de zitplaatsen niet - zoals in die dagen gebruikelijk was - bij opbod te verhuren, maar de helft van de zitplaatsen tegen een vergoeding van

fl 2 per jaar beschikbaar te stellen en de andere helft als zogenaamde vrije plaatsen te bestempelen. De voorste plaatsen worden gereserveerd voor ouderen en hardhorenden. De kerkenraad benoemt M.J. Goldschmidt (met als plaatsvervanger C. van de Poll) tot organist, met een vergoeding van fl 50 per jaar.

W. van de Kamp Jzn wordt belast met het opzicht en de wekelijkse schoonmaak. Men denkt hem hiervoor fl

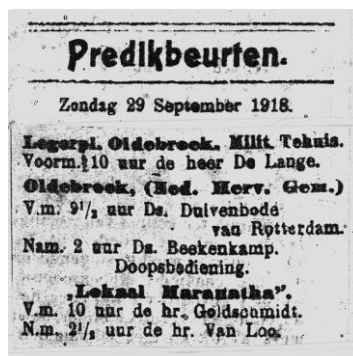
Ds. Beekenkamp

50 te geven, maar Van de Kamp wenst fl 75 per jaar voor het kosteraat te ontvangen.

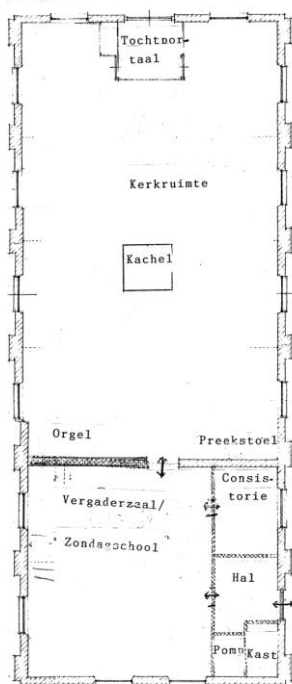
Opening

Nadat men op donderdagmiddag om 2 uur de gelegenheid had om het nieuwe gebouw te bekijken, vond op zondag 11 augustus 1918, om 6 uur de officiële opening plaats. Voor deze opening waren officieel uitgenodigd de leden van de kerkenraad, de kerkvoogdij, Burgemeester en Wethouders van Oldebroek en de familie Baron van Sytzama. Ter gelegenheid van de opening sprak Ds. Beekenkamp naar aanleiding van 1 Cor. 16:22. Indien iemand den Heere Jezus Christus niet lief heeft, die zij een vervloeking; Maranatha! Ds. Vonk, ook predikant van Oldebroek, was eveneens gevraagd te preken, maar was wegens ziekte verhinderd. Burgemeester Van Sytzama bracht namens het gemeentebestuur de gelukwensen over. Aan het eind van de dienst bedankte ds. Beekenkamp

iedereen die aan de bouw had medegewerkt. In het verslag van de Elburger Courant van 17 augustus 1918 stond vermeld: Het was een waardige en gepaste avond, niet tegenstaande de benauwde atmosfeer. In de notulen heb ik niets gevonden over de

naamgeving, voor de eerste maal komt de naam Maranatha voor in hun vergadering van 23 oktober 1918. In de volksmond gebruikte men heel vaak het "'t kerksen" of "'t gebouw". In deze beginperiode worden er twee diensten per zondag gehouden, daarna een periode van alleen middagdiensten. Opvallend was dat de vrouwen in klederdracht in de Dorpskerk de muts op hadden, terwijl ze

Plattegrond-Marannatha 1918

in Maranatha blootshoofds waren of een hoofdoek droegen.

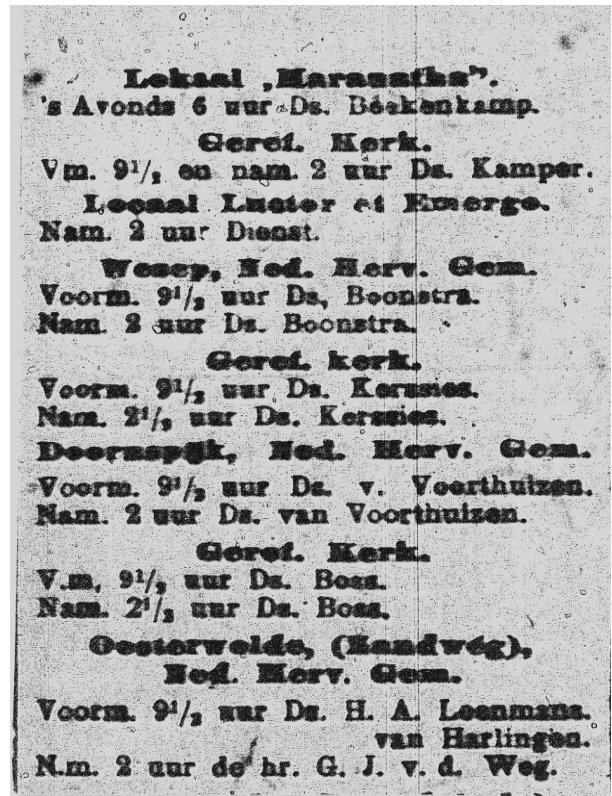
Overdracht.

In een kerkvoogdijvergadering van 22 oktober 1918 komt een schrijven van de kerkenraad aan de orde over de overdracht van het Evangelisatie gebouw Maranatha op 't Loo. De kerkenraad wil het gebouw met al de lusten en lasten aan de kerkvoogdij overdragen, onder de volgende bedingen: Elk jaar moeten er twee renteloze aandelen worden uitgeloot.

Men stelt een bedrag van fl 250 beschikbaar om de vergoeding van predikanten te kunnen betalen. Voor de elke zondag te houden Zondagschool, keert men per jaar fl 100 uit.

Men regelt de vergoeding voor de organist en het kosteraat. De kerkvoogdij besluit om de kerkenraad schriftelijk mee te delen, dat zij, onder dankzegging, het gebouw aanvaren.

De vergoeding aan de organist brengt men op fl 40 per jaar en met de fl 75 voor kosteraat gaat men akkoord.

Van lokaal tot kerk (deel 2)

Door E. Boeve

In het vorige artikel dat in het januari nummer van 2007 verscheen, hebben we het ontstaan van Maranatha belicht. In dit artikel willen we aandacht besteden aan de verdere ontwikkeling van 't karkien' of 'lokaal' zoals het in de volksmond wordt genoemd. Vanaf de opening van het Evangelisatiegebouw in 1918, werden er tot januari 1922, een morgen- en een middagdienst gehouden. Na 1922 was er alleen een middagdienst. Wel werd er 's morgens zondagschool gehouden, die onder leiding stond van het hoofd van de Looschool M.J. Goldschmidt. Evenals A. van Loo Gzn, vervulde de 'meister Van Loo' daarnaast op meerdere plaatsen preekbeurten.

In 1956 ging men weer over naar een morgen- en een middagdienst, dat was de periode van de predikanten Ds W.A. van Bommel en Ds Noordegraaf.

In 1932 werd aan de P.G.E.M., voor de som van fl 4 per jaar een stukje grond in erfpacht uitgegeven. Hier werd een transformatorhuisje gebouwd. W. Brummel legde toen voor fl 42,49 elektrische verlichting aan: twee lichtpunten in de kerkzaal, één in de hal en twee in de consistoriekamer.

In oktober 1933 deed de kerkenraad het verzoek om de kerkzaal te vergroten. De kerkvoogdij ging hiermee akkoord, mits er een gemeentelijke vergunning zou worden verleend en de kerkenraad de kosten zou dragen.

In april 1934 besloot men tot het opvragen van een offerte voor een kleine verbouwing. De gemeente opzichter P. Lans wilde mits de burgerlijke gemeente dit zou toestaan, het opzicht op zich nemen.

Een prijsopgave van Heijmen Doornewaard in oktober 1934 bevattende een verbouwing en vernieuwing van

dakpannen werd veertien dagen in beraad gehouden, aan de kerkenraad werd gevraagd de financiën te verstrekken. De gemeente weigerde de bouwvergunning, omdat de rooilijn niet in acht was genomen. Hoewel dit niet exact is vermeld, is men er toen toe overgegaan, om de zondagschool ruimte bij de kerk te trekken, gescheiden door schuifwand. De zitplaatsen in het nieuwe gedeelte werden na loting verhuurd.

Andere activiteiten

Een verzoek van de mond accordeonvereniging "Jubal" in november 1935, om een uitvoering in Maranatha te geven, werd aanvankelijk afgewezen. In december stond men echter wel toe dat Jubal één avond per week in het lokaal mocht repeteren, in de wintermaanden voor fl 1 en in de zomermaanden fl 0,50 per week.

In 1936 mocht Jubal een uitvoering geven, mits dit onder leiding van een predikant zou gebeuren. Ruimde men na afloop zelf alles op, dan kostte dit fl 2,50, gebeurde dit niet, dan was het fl 5.

De jongelingsvereniging en de Oranjevereniging vroegen in 1937 toestemming voor de vertoning van een film. Dit werd tegen dezelfde financiële voorwaarden als die van Jubal toegestaan.

Aflossen aandelen

Elk jaar werden er twee aandelen à fl 100 uitgeloot, tegen de inlevering van het aandeelbewijs. Een weduwe kon het aandeelbewijs niet vinden en werd niet uitbetaald, want zo redeneerden de kerkvoogden, haar overleden man kon het aandeel wel hebben weggegeven.

In maart 1944 deelde de scriba van de kerkenraad mee, dat uit hun Evangelisatiekas fl 5.000 werd geschonken om de resterende aandelen af te lossen.

Verdere uitbreiding

In november 1946 vroeg Ds G.J. Koolhaas namens de kerkenraad om in de buurt van Maranatha of Looschool een verenigingslokaal te bouwen, met eventueel een predikantswoning. Hiervoor werd fonds opgericht. Tevens werd er contact gezocht met het schoolbestuur van de C.N.S. In januari 1948 werd er een commissie ingesteld die het voorstel bestudeerde. De leden van deze commissie waren Ds A.J. Wijnmalen, Goossen van Dijk, Dries van de Kamp, Evert Stuivezand, Albert en Peter Uitslag en Gerrit Vis. Hier zijn echter geen concrete plannen uitgekomen.

In 1957 begon men weer met uitbreidingsplannen. Ds J. Verwelius kwam met een verbouwingsplan. Het kerkbestuur kan zich hier in wel vinden, mits de inmiddels gevormde bouwcommissie zich garant stelde voor de bouwkosten die op fl 20.000 waren geschat. Architect Roodenburg werd in de arm genomen. Zijn voorstel werd in februari 1958 goedgekeurd en aanbesteed. De laagste inschrijvers waren:

Bouw: H.	Doornewaard fl 21.889
Electriciteit:	Van Wijck fl 2.250
Schilderwerk:	J. van Beek fl 1.998

Namens de bouwcommissie vroeg Ds J. Verwelius nog een offerte voor een oliegestookte centrale verwarming ten behoeve van kerk en bijgebouw. Deze bedroeg fl 12.735. Voor het lokaal naast het vroegere zondagschoollokaal werden 80 stoelen en 6 tafels aangeschaft.

De opening vond plaats op 30 januari 1959. Jubal en Zanglust mochten in dit lokaal repeteren, in de winterperiode voor fl 5 per keer, in de zomerperiode was het gratis.

De kleuterschool betaalde fl 1.200 per jaar.

Orgel

In 1963 kwam men tot de conclusie dat het orgel (harmonium) niet meer voldeed. Mede op aandrang van de actieve meisjesvereniging onder leiding van de dames Doornewaard-Hoek en van de Venis werd een orgelfonds opgericht. Er werd een prijsopgave gevraagd voor een in Maranatha passend orgel. De firma Kamp uit Zwolle bood een orgel aan voor fl 23.600. Hier ging men niet op in maar men besloot dat de orgelcommissie elektronische orgels zou gaan beluisteren. Kamp was bereid om tijdelijk een harmonium met een elektrische motor te plaatsen.

In maart van 1965 zag men toch af van een elektronisch orgel en werd er uiteindelijk bij de Firma Kamp voor fl 31.875 een orgel besteld. Omdat het balkon te laag was, werd het orgel op de grond geplaatst. De levering vond plaats in juli 1966. Het oude orgel wordt voor fl 600 kon bij de orgelbouwer worden ingeruild.

De dispositie van het orgel;

Manuel I

Prestant 8',
Roerfluit 4',

Mixtuur 1 1/3-3 sterk,

Manuel II

Holpijp 8',
Prestant 4',
Quintfluit 2 2/3',
octaaf 2',
Pedaal c-f,
subbas 16'
Gedekt bas 8'

Restauratie en uitbreiding kerkzaal

Mede in verband met de voor de plaatsing van het nieuwe orgel noodzakelijke verbouwing, werd in 1966 besloten Maranatha uit te breiden

Door de heer Bultman werd een plan gemaakt. Hoofdaannemer was de Firma T. Meester, het schilderwerk werd uitgevoerd door D. Meijer, de elektrische installaties door W. Brummel en het smidswerk door de Firma H. van der Ziel.

Daar er het een en ander moest worden gesloopt, konden er enige tijd geen kerkdiensten worden gehouden. Men kon gelukkig terecht op de deel van L. van 't Hof, aan het Bovenpad.

Er werden nieuwe banken besteld bij meubelfabriek 'De Specht' in Rhenen, die ook een knielbank leverde. Ze werden gemaakt van mahoniehout, waar ook de orgelkast van gemaakt was. De kostenpost bedroegen fl 18.519,90.

De inwijdingsdienst van het orgel en het uitgebreide Maranatha was op 17 december 1966. Hierbij sprak Ds H.A. van Bommel naar aanleiding van 2 Kronieken 29:20-30. Het gebouw en orgel werden overgedragen aan de president kerkvoogd B. Brink en het dankwoord werd gesproken door drs. A. Noordegraaf.

Hiermee was Maranatha van een lokaal een kerk geworden.

Uitbreiding jeugdzaal

Door toename van verenigingsactiviteiten ontstond er al snel een tekort aan zaalruimte. In 1972 werd er begonnen met de voorbereidingen voor de bouw van een aangrenzende zaal. Architect Warmels presenteerde in oktober 1973 een plan voor een nieuwe zaal met 150 zitplaatsen een hal en keuken en aanpassing van de centrale verwarmingsinstallatie naar aardgas, in plaats van olie. De bouw wordt begroot op fl 145.00. Er werd door vijf aannemers ingeschreven, de laagste was de Firma Reurink-Boeve voor fl 130.650 inclusief BTW. De elektrische installaties werden voor fl 14.659 aan de Firma fa. Brummel gegund. Op 12 december 1974 heeft Ds G. Voordijk onder grote belangstelling tijdens een feestelijke bijeenkomst het jeugdgebouw geopend. De totale kosten van bouw en inrichting waren fl 200.000.

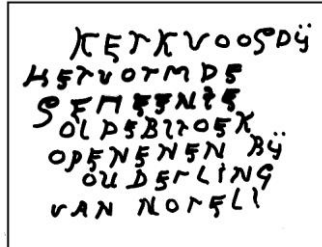

Nadien is in 1995 met behulp van vrijwilligers het kleine vergaderzaaltje nog uitgebreid.

Torentje

Toen in oktober 1993 notabel/ouderling R. van de Vegte zijn brievenbus leeghaalde, vond hij een pakketje met het opschrift, 'kerkvoogdij Hervormde Gemeente Oldebroek te openen bij ouderling R. van Norel'.

Hierop ging Van de Vegte met het pakje naar Van Norel. Na opening bleek het een bedrag van fl 45.000 te bevatten. Er was ook een brief bijgesloten:

KERKVOOGDIJ
HET VOORMER
SEVENNIESE
OLDEBROEKSE
OPENEN BIJ
OUDERLING
VAN NOREL

fl 45.000 dit bedrag is bestemd als eerste steenlegging voor een torentje op de Maranathakapel, dan is dit geen kapel meer, maar een Maranathakerk. Wie volgt met forse giften. Ik hoor in gedachten op een mooie zondagmorgen, de klok in de toren al luiden. Succes gewenst. Bedrag vermelden in kerkblad.

45.000
DIT BEDRAG IS BESTEMD
ALS EERSTE STEENLEGGING
VOOR EEN
TORENTJE
OP DE MARANATHA KAPEL
DAN IS DIT GEEN KAPEL
MEER
MAAR
MARANATHA KERK
WIE VOLGT MET FORSE GIFTEN
IK HOOR IN GEDACHTEN
OP EEN MOEIE SONNEDAG
MORGEN DE KLOK IN DE
TOREN AL LUIDEN
SUCCES LOFGEWENST
BEDRAG VERMELDEN IN
KERKBLAD

Zo werd in 1993 een fonds gevormd, met de schenking als startkapitaal. Er kwamen nog diverse giften binnen. In 1995 werd de door vrijwilligers gemaakte klokkenstoel geplaatst, met daarna de klokken en het torentje. De spits werd door de fa. Koenders uit Neede gebouwd.

De klok die in de jaren '50 door de meisjesvereniging van 't Loo was geschonken, werd tegelijk met de nieuwe klok geplaatst.

De nieuwe klok is gemaakt door de Koninklijke Eijsbouts Klokkengieterij uit Asten. Deze klok heeft een doorsnee van 53 cm.

De toonhoogten van de klokken zijn op elkaar afgesteld en het spel is computergestuurd. De torenspits is verfraaid met een vergulde haan als windwijzer. Het geheel heeft fl 65.000 gekost.

Besluit

Door alle uitbreidingen in de loop van de jaren is Maranatha vanuit een eenvoudig lokaal tot een volwaardig kerkcentrum van de Hervormde Gemeente van Oldebroek, 't Loo geworden. Elke zondag worden er twee diensten gehouden, ook wordt het Heilig Avondmaal gevierd en vind ook regelmatig de bediening plaats van de Heilige Doop en de kerkelijke huwelijksbevestigingen. De verschillende kerkelijke verenigingen houden er hun bijeenkomsten, evenals de Chr. Vrouwenbond en de zangvereniging "Bel Canto". Dat Maranatha zo nog vele jaren het middelpunt mag zijn voor kerkelijk leven van het Loo en haar omgeving. Dit tot heil van de bevolking.

